

Še vedno strah za obstoj

Enainštirideset let poteka, odkar je Hitlerjeva vojska položila orožje pred zavezniškimi silami, ki so prodrle v samo srce tedanje Nemčije. Ljudstvo v od nacistov zasedenih državah se je oddahnilo, saj je bilo konec dolgoletnega strahu pred preganjanjem in celo fizičnim uničenjem. V naših krajih je konec druge svetovne vojne pomenil predvsem odpravo strahu in skrbi, da bi slovensko ljudstvo izginilo kot posebna narodna skupnost, kajti maja leta 1945 se je zrušil tudi režim, ki nas je bil obsodil na narodno smrt.

Tedaj se prav gotovo nikomur ni niti sanjalo, da homo morali Slovenci na Tržaškem, Goriškem, Benečiji, Reziji in Kanalski dolini, čeprav v korenito spremenjenih razmerah, žal kaj kmalu v bistvu spet trepetati od strahu pred isto nevarnostjo kot v dveh desetletjih črne strahovlade in diktature. Ostali smo namreč narodna manjšina, ki ji konec druge svetovne vojne in padec fašističnega režima niti formalno niti dejansko nista zagotovili narodnega obstoja in razvoja na lastnih tleh.

Res je sicer, da je angloameriška vojaška uprava odpravila zakonske predpise, ki so očitno bili v službi fašističnega režima, kot tudi drži, da so bili takoj odpravljene protijudovski predpisi, vendar je prav tako res, da je za Slovence v tem pogledu vse ostalo pri starem, razen šol v materinskem jeziku, ki pa niso bile odprte za Slovence v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini.

Medtem ko je bilo takoj poskrbljeno, da je judovski skupnosti bila vrnjena zaplenjena ali zasežena imovina, Slovincem na Goriškem ni bil na primer vrnjen Trgovski dom, Alojzijevišče je ostalo v državnih rokah, da ne omenjamo drugih pomembnih objektov, ki so do fašizma bili skupna last slovenske narodne skupnosti.

Od konca druge svetovne vojne so potekla štiri desetletja in so v tem razdobju nastale velike spremembe tudi v življenju slovenske narodne manjšine. Kot je naravno, je zdaj pri naši manjšini vodilna generacija, ki ni doživela predvojnih in medvojnih let in katere miselnost je iz objektivnih razlogov nekoliko drugačna od prejšnjih generacij. Objektivno je treba tudi priznati, da so se nekatere zadeve uredile — glej na primer slovensko šolstvo na Tržaškem in Goriškem.

dalje na 2. strani ■

Evropska skupnost zastruje ukrepe proti Libiji

V Luksemburgu so na začetku tega tedna zasedali zunanji ministri držav članic Evropske gospodarske skupnosti. Po daljši razpravi so soglasno odobrili vrsto ukrepov, ki se tičejo Libije. Gre za rahlo zaostritev ukrepov, ki so jih bili zunanji ministri že sprejeli prejšnji teden v Haagu. Soglasje je bilo doseženo, potem ko je grški zunanji minister izjavil, da se njegova vlada strinja s predlogi, ki so bili obrazloženi na tem zasedanju. Grški zunanji minister se je dotlej upiral zaostritvi ukrepov, sprejetih v Haagu, in se je zlasti protivil zaprtju libijskih veleposlaništev, kot je predlagala Velika Britanija. Takemu predlogu se je po izjavah opazovalcev upirala tudi Italija. Zahodnonemški zunanji minister Genscher je na tiskovni konferenci izjavil, da bodo pravkar odobrene ukrepe natančneje preučili pravosodni in notranji ministri, ki se bodo sestali v Haagu poju-trišnjem. Nato bo vsaka posamezna vlada poskrbela za njihovo uzakonitev. Ukrepi se tičejo tudi nadaljnje boja proti mednarodnemu terorizmu.

Delegacija neuvrščenih v Libiji

Kot je sporočila libijska tiskovna agencija »Janax«, je odposlanstvo gibanja neuvrščenih držav zagotovilo polkovniku Gedafiju, da bo od Varnostnega sveta Zdru-

ženih narodov zahtevalo, naj obsodi ameriški napad na Libijo in naj sprejme ukrepe, ki naj preprečijo nove napade. Odposlanstvo gibanja neuvrščenih, v katerem je bil tudi jugoslovanski zunanji minister Dizdarević, se je v Libiji srečalo s polkovnikom Gedafijem in mu izrazilo solidar-
nost.

Medtem so v Vatikanu uradno potrdili vest, da so libijske oblasti izpustile katoliškega škofa Martinellija, ki je bil aretiran pred nekaj dnevi.

V pogovoru s časnikarji je škof Martinelli dejal, da so ga iz residence odpeljali ljudje, ki so imeli civilne obleke. Pospremili so ga v vilo, ki je izven Bengazija. Pri zaslišanjih so Libijci hoteli zvedeti, kako poteka delo katoliških duhovnikov. Spraševali so zlasti, kakšne stike ima katoliška Cerkev s tujci. Monsignor Martinelli je izjavil, da so Libijci z njim zelo lepo ravнали. Sama libijska vlada se je oprostila in izjavila, da je šlo za pomoto.

—o—

Obrambni minister Spadolini je zavrnil očitek, češ da ima vlada tri zunanje politike: filoameriško, filoarabsko in posredniško. Prvo baje zagovarjajo Spadolini, drugo Andreotti, tretjo Craxi. Spadolini je ponovno grajal ameriški napad na Libijo in dejal, da bo Italija premagala terorizem na lastnih tleh z nevojaškimi sredstvi.

Bertrand Russell: O KOMETIH

V preteklih tednih je bilo veliko govora o znanstvenem dogodku leta, se pravi o znamenitih znanstvenih odkritjih, ki sta jih zabeležili sovjetski sondi Vega 1 in 2 ter sonda Giotto, ob letošnjem mimohodu Halleyevega komete. S tem v zvezi bo mogoče zanimivo prebrati, kaj je o kometih napisal znameniti angleški matematik, logik, znanstvenik in filozof Bertrand Russell (1872-1976). Gre za pisca številnih znanstvenih in poljudnih del na najrazličnejšo tematiko. S svojo logiko zdrave pameti je rad povedal svoje mnenje glede najrazličnejših vprašanj, ki jim je bil priča. Leta 1950 mu je bila podeljena Nobelova nagrada za literaturo, ustanovil je sodišče za vojne zločine v Vietnamu in bil pobudnik številnih človečanskih manifestacij in del.

Med spisi, ki so dosegli največjo veljavo, so njegova dela »Principia Mathematica«, napisal jih je skupaj z A. N. Whiteheadom.

Uvod v filozofijo matematike, Zgodovina zahodne filozofije, Zakon in morala, Zgodovina idej 19. stoletja in druge. Objavil pa je tudi veliko govorov, priložnostnih razmišljanj in člankov.

Med drugimi temami je o kometih napisal naslednji članek.

Če bi bil zvezda repatica, bi smatral ljudi našega časa za propadajočo raso.

V davnih časih je bilo spoštovanje do zvezd repatic univerzalno in globoko. Ena izmed teh se je pojavila pred smrtjo cesarja Vespazijana. Ta cesar je sicer imel optimističen značaj in je trdil, da ima »grive«, on sam pa, da je plešast. Toda le redki so se strinjali s tem njegovim racionalizmom. Častitljivi Beda je rekel, da »kometi napovedujejo državljanske vojne, kup-

nadaljevanje na 3. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 27. aprila, ob: 8.00 Radijski dnevnik; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Mladinski oder: Feri Lainšček: »Čorvnijaizmišljija«, radijska igra za toroke; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Kmetijski tednik; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Nediški zvon; 14.40 Prva repriza: Aleksander Marodič: Nevidna bojišča: »Mojstri«, radijska pripoved; 15.10 Šport in glasba ter prenosi z naših prireditev; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 28. aprila, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12 h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Revija »Primorska poje«: mešani zbor Gruppo incontro iz Trsta in mešani zbor Stan-drež; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Iz šolskega sveta; 15.00 Otroški kotichek; »Glasbene pravljice«; 16.00 Iz zakladnice pripovedništva; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Ansambel za drugo novo glasbo iz Beograda; 19.00 Radijski dnevnik.

■ TOREK, 29. aprila, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Povejmo v živo!; 15.00 Mladi mladim; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Ansambel za drugo novo glasbo iz Beograda; 18.00 Z mednarodnega natečaja »Prix Italia«: Manlio Santanelli: »Ljubezenske muke«, radijska igra; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SREDA, 30. aprila, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Revija »Primorska poje«: Lovski zbor Doberdoba in mešani zbor Slavec iz Ricmanj in Loga; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Gospodarska problematika; 15.00 »Čarobni globus«; 16.00 Od Milj čo Devina; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Pravljica na Slovenskem; 19.00 Radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 1. maja, ob: 8.00 Radijski dnevnik; 10.00 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; Liki iz naše preteklosti; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Slovenska popevka; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Ob me narodnem prazniku dela: Marij Cuk: »Minuta tišine za vse, kar se tako tragično prepleta«; 15.00 Diskorama; 16.00 Na goriškem valu; 16.30 Glas harmonike; 17.00 Letošnja revija »Primorska poje«; 18.00 40 let slovenskih radijskih oddaj v Trstu; 19.00 Radijski dnevnik.

■ PETEK, 2. maja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Zborovska glasba 14.00 Kratka poročila; 14.10 Povejmo v živo!; 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Iz zakladnice pripovedništva; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Letošnja revija »Primorska poje«; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 3. maja, ob: 7.00 Radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Koncert v Križankah v Ljubljani: Nagrajenci mednarodnega natečaja »Mario del Monaco« in simfonični orkester RTV Ljubljana, vodi Anton Nanut; 11.35 Poljudno čtivo - Sestanek ob 12h; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Etnično, nacionalno in razredno v sodobnih družbah: Sociološki pogledi; 15.00 Otroški kotichek: »Kaj je na koncu sveta?«; 16.00 Zgodovina je vedno že svoja lastna zgodba; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dramska vetrovnica: Aleksander Marodič: Nevidna bojišča: »Dvojni izdajalec Orel«; 19.00 Radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, štev. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart, Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Cossiga in Andreotti v Nemčiji

Predsednik republike Cossiga je od ponedeljka, 21. t.m., na uradnem obisku v Zahodni Nemčiji, kjer bo ostal do sobote. Spremlja ga zunanji minister Andreotti, potem ko se je v Luksemburgu v ponedeljek udeležil zasedanja ministrov iz 12 držav Evropske gospodarske skupnosti. Razpravljali so zlasti o krizi v Sredozemlju.

25. aprila bo Cossiga v zahodnem Berlinu, kjer bo skupaj s predsednikom Zahodne Nemčije počastil spomin žrtev nacifazizma. Od tam bo odpotoval v Hannover in dalje v Rim. Sestal se bo tudi z italijanskimi izseljenci, katerih je v Zahodni Nemčiji okrog 550 tisoč.

Jugoslovanski dolgovi

Jugoslavija je dosegla od upnikov podaljšanje zapadlosti dolgov v višini 1.300 milijonov dolarjev. Novico je objavila agencija Tanjug. Do sporazuma med Jugoslavijo in predstavniki 15 zahodnih držav ter Kuvajta je prišlo v Parizu.

Dogovorili so se, da se kreditna pogodba za 85 odstotkov vseh dolgov, ki bi jih morala Jugoslavija vrniti v obdobju od maja letos do aprila 1988, podaljša za devet let. Prva štiri leta Jugoslaviji ne bo treba še vračati kapitala. Ze zdaj so dosegli sporazum tudi o tem, da bi lahko podobno podaljšali zapadlost še ostalih dolgov, ki bi jih morala Jugoslavija vrniti do konca leta 1988.

Mednarodni denarni sklad bo upnikom dvakrat letno podrobno poročal o gospodarskem položaju v Jugoslaviji in o njenih finančnih načrtih, da se bodo znali odločiti o nadaljnjih korakih.

ŠE VEDNO STRAH ZA OBSTOJ

■ nadaljevanje s 1. strani

Kljub temu pa moramo ob 41-letnici osvoboditve ugotoviti, da se slovenska manjšina v Italiji ne čuti varno, da jo je torej v bistvu še vedno strah pred prihodnostjo, kar je posledica dejstva, da še ni bilo povsem urejeno vprašanje njene zaščite. To moramo ugotoviti in poudariti ob 41-letnici konca druge svetovne vojne in zmage nad fašizmom in nacizmom, h kateri je tako pred vojno kot med vojno vihro prispevala sorazmerno velik delež tudi naša slovenska skupnost, živeča v mejah republike Italije.

Samomor iz političnih razlogov

Beograjski tednik Politika svet je objavil vest o samomoru, ki ga je iz političnih razlogov opravil že 7. aprila 72-letni bivši partizanski komandant Ljubiša Veselinović. V avtomobilu se je ustrelil v glavo pred kostnico borcev, ki so padli v bitki za osvoboditev Beograda. S seboj je imel šest poslovnih pisem, ki se vsa začinjajo z besedami: Sklep, da tako končam svoje življenje, je v meni dozoreval skupno z grenkim spoznanjem, da prehaja Jugoslavija iz socializma v pozni fevdalizem.

Cossiga se je še mlad naučil nemščine po zaslugi neke tete. Zaradi tega kaže posebno zanimanje za nemško kulturo ter ima v Nemčiji tudi dosti prijateljev. V torek je govoril v nemščini na univerzi v Bonnu.

—O—

SREČANJE MED CRAXIJEM IN REAGANOM

Predsednik vlade Craxi se bo pred začetkom zasedanja predstavnikov sedmih industrijsko najbolj razvitih držav v Tokiu ločeno sestal z ameriškim predsednikom Reaganom. Srečanje bo prvo po zadnjih dogodkih v Sredozemlju. Craxi in Reagan se bosta sestala v japonski prestolnici 3. maja. Naslednjega dne pa se bo začelo dnevno zasedanje predstavnikov industrijsko najbolj razvitih držav. Ministrski predsednik Craxi se bo ločeno srečal tudi z japonskim ministrskim predsednikom Nakasonejem, s katerim bo proučil predvsem stanje trgovinskih odnosov med obema državama.

VRNIL SE JE PO 60 LETIH

82-letni ukrajinski klavirski virtuoz Vladimir Horovic je doživel izreden uspeh na koncertu, ki ga je imel v konservatoriju Čajkovskega v Moskvi.

V Sovjetsko zvezo se je za ta koncert vrnil po dolgih 60 letih, saj je rodni kraj zapustil leta 1925, se preselil v Združene države in izjavil, da ne misli nikoli več nazaj.

V dvorano se je strpalo 1.800 ljudi, ki so Horovicu osem minut ploskali in ga šestkrat priklicali spet na oder po končanem koncertu.

Mojster je za koncert in dodatke izbral klavirske skladbe Rahmaninova, Skrjabin, Scarlattija, Mozarta, Schuberta, Liszta in Chopina.

—O—

Na vsedržavnem kongresu italijanske komunistične partije je bila izvoljena v Centralno nadzorno komisijo goriška pokrajinska svetovalka Aleksandra Devetak. V nadzorni komisiji tokrat ni profesorja Pavla Petričiča. V Centralnem komiteju so štirje predstavniki iz dežele Furlanije - Julijske krajine, a med njimi ni nobenega Slovenca.

V pismu preiskovalcem je zapisal, da si je vedno prizadeval za enotno in socialistično Jugoslavijo, da pa sta zdaj nacionalizem in separatizem hujša kot pred letom 1941. Jugoslavija je raztrgana, politično vodstvo pa se obnaša neodgovorno. Zanj ima huđe besede.

Veselinović je bil med vojno načelnik štaba druge proletarske divizije. Po vojni je bil med drugim v vodstvu odbora, ki je skrbel za gradnjo jugoslovansko-romunske hidrocentrale pri Železnih vratih.

O kometih

■ nadaljevanje s 1. strani

ge, vojne, neurja ali pa veliko vročino«. John Krox jih je smatral za izraz božje jeze, neki škotski protestant pa jih je imel za »svarilo kralju, naj izruje papežnike«.

Amerika, in še posebej New England, sta posvetili zvezdam repaticam posebno pozornost. Leta 1652 se je pojavil komet prav v času, ko je zbolel gospod Cotton, izginil pa je ob njegovi smrti. Samo deset let pozneje je druga zvezda repatica opomnila hudobne meščane Bostona, naj se vzdržijo pretiranega veseljačenja in izbrana oblačenja, da ne bi žalili svetih božjih otrok.

Increase Mather, častitljiv duhovnik, je domneval, da so kometi in mrki napovedali smrt predsednika Harvarda in guvernerjev kolonije, in je zato pri tem vabil svojo »čredo«, naj moli, da ne bi Gospod »pobral zvezde in jih nadomestil s kometi«.

Vsa ta vraževerstva so počasi izginila, ko je Halley odkril, da vsaj en komet kroži okoli sonca po določeni elipsi, tako kot katerikoli planet in ko je Newton dokazal, da se kometi pokoravajo zakonom težnosti. Za nekaj časa je bilo profesorjem na najbolj konservativnih univerzah prepovedano predavati o teh odkritjih, vendar slej kopej ni bilo mogoče več skrivati resnice.

Dandanes bi si težko predstavljali svet, na katerem bi vsi, preprosti ljudje in mogočneži, izobraženci in nevedneži bili v skrbeh zaradi kometov in bi jih zajela groza ob njihovem prihodu.

Velika večina izmed nas še ni nikoli videla kometa. Sam sem videl dva, a sta name naredila manjši vtis, kot sem si čakal. Vzrok tega našega spremenjenega odnosa pa ni samo v racionalizmu, ampak v sodobni razsvetljavi. Na ulicah današnjega mesta je nočno nebo skoraj nevidno. Na podeželju pa se premikamo v avtomobilih z močnimi lučmi. Izbrisali smo nebesni svod in le redki znanstveniki se še ukvarjajo z zvezdami in planeti, z meteoriti in kometi. Svet našega vsakdanjega življenja je bil sicer narejen s človeško roko, a na tak način, da nimamo nobene primerjave s preteklimi dobami. To stanje pomeni po eni strani napredek, po drugi pa predstavlja obubožanje. Človek, vse preveč gotov svoje moči, postaja vedno bolj vulgaren, prevzet in nekoliko nor. Toda ne veriamem, da bi še kdaj prišlo ob prihodu kometa do tako pretresljivega učinka, kot ga je povzročila zvezda repatica leta 1662 v Bostonu; danes bi moralo priti vse kaj drugega.

Prevedel R. S.

JUŽNOTIROLSKI SEPARATISTI

V Bocnu je bil 20. t.m. za zaprtimi vrati 12. kongres Južnotirolske domovinske zveze ali Heimatbunda. Gre za organizacijo, ki se je na zadnjih pokrajinskih volitvah samostojno predstavila, ker očita Južnotirolski ljudski stranki preveč spravlji vo politiko do Italije. Takrat je izvolila v pokrajinski svet Evo Klotz. Tudi na zadnjem kongresu so izglasovali resolucijo v podporo zahteve po ustanovitvi Svobodne države Južne Tirolske.

PROSTOR MLADIH

6. skavtsko športno srečanje

V soboto, 12. aprila, in v nedeljo, 13. aprila, se je v Celovcu odvijalo športno srečanje, na katerem so se pomerili skavti in skavtinje iz Trsta, Gorice in Koroške.

Tržaški in goriški skavti so odpotovali že v soboto popoldne, a so prišli v Celovec s precejšnjo zamudo zaradi neobičajnega snega. Tako so morale izpasti iz programa tekme za voditelje, večer pa so dopolnile krajše pevske vaje in sklop diapozitivov o delovanju tržaških skavtov.

Naslednjega dne je bila po zajtrku na vrsti maša, ki jo je daroval duhovni vodja Modestovega doma, g. Rafko. Mašo so skavti sami oblikovali s petjem, prošnjami in zahvalami. Nato so se vsi udeleženci podali na igrišče. Zaradi dežja so se tekme odvijale v telovadnicah Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, medtem ko so tekmovali v troboju v telovadnici novega Modestovega doma. Tekme so se s krajšim premorem za kosilo nadaljevale tudi popoldne.

Troboj: 1. Trst, 2. Koroška, 3. Gorica.
Ženski nogomet: 1. Gorica, 2. Koroška, 3.

Trst. **Moški nogomet:** 1. Gorica, 2. Koroška, 3. Trst. **Ženska odbojka:** 1. Trst, 2. Koroška, 3. Gorica. **Moška odbojka:** 1. Trst, 2. Gorica, 3. Koroška. **Med dvema ognjema (ženske):** 1. Koroška, 2. Trst, 3. Gorica. **Med dvema ognjema (moški):** 1. Gorica, 2. Koroška, 3. Trst. **KONČNA LESTVICA:** 1. Trst, 2. Koroška, 3. Gorica.

Po končanih tekmah so se vsi udeleženci (bilo jih je okoli 300) zbrali na dvorišču Modestovega doma za nagrajevanje. Že tretjič zapored so osvojili prehodni pokal Tržačani.

Tako srečanje ni pomembno iz športnega vidika, ampak je priložnost, da se mladi pripadniki slovenske manjšine v Italiji in Avstriji srečajo in spoznajo med seboj, za kar je malo priložnosti. Ker se voditelji slovenskih skavtov v zamejstvu tega zavdajo, pripravljajo sredi septembra skupen izlet v Slovenijo, kjer bodo mladi skavti spoznali njene naravne lepote.

Zasanjana koala

Jurjevanje najmlajših skavtov

V nedeljo, 20. aprila, je potekalo v Medji vasi jurjevanje najmlajših skavtov in skavtinj s Tržaškega. Jurjevanje je največji skavtski praznik, to je namreč dan, ko položijo svoje obljube in prejmejo skavtsko ruto kot dokaz za to vsi tisti skavti, ki so se na ta dan skrbno in vestno pripravljali, opravili izpit in prejeli srebrno zvezdico.

Zaradi obilnega dežja, ki je padal prejšnje dni in razmočil zemljišče, kjer bi se moralo odvijati jurjevanje, je potekala maša z obredom polaganja obljub v osnovni šoli v Medji vasi. Prostor je bil zadosti velik, da so v njem našli svoje mesto vsi volčiči in veverice s svojimi voditelji ter številni starši. Med mašo, ki jo je daroval g. Tone Bedenčič, je obljubilo kar 35 mladih volčičev in veveric. Njihove obljube je sprejel načelnik Marijan Jevnikar, ki je imel tudi pozdravni nagovor najmlajšim.

Po maši so se volčiči in veverice podali v spremstvu svojih voditeljev na travnik, kjer so se najprej okrepčali s kosilom iz torbe, nato pa je bila na vrsti velika igra. Po skupinah so morali slediti puščicam, ki so kazale pravo pot, iskati pisma, odgovarjati na vprašanja in uganke, ki so jim jih nastavljali voditelji, ki so bili na postojankah. Vprašanja so se tikala splošne kulture, skavtskih spretosti, zamejskega skavtizma in športnih iger.

Ko so začeli prihajati prvi starši za taborni ogenj, se je vreme naglo poslabšalo, tako da so se morali vsi prisotni zateči v prostore osnovne šole, kjer je bil na programu simbolični taborni ogenj, in nagrajevanje najbolje uvrščenih pri veliki igri. Tudi letos so zasedli prvo mesto volčiči in veverice z Opčin, medtem ko so si drugo mesto delili volčiči in veverice iz Rojana ter volčiči in veverice iz Devina; tretji so bili volčiči in veverice iz Boršta. Program se je nadaljeval s petjem in skeči, pri katerih so sodelovali prav vsi prisotni.

Prireditve se je končala z željo, da se ponovno srečajo prav vsi na poletnem taboru, ki bo tudi letos v prvi polovici avgusta.

Za srednjo starostno vejo, to je za izvidnike in vodnice bo jurjevanje v nedeljo, 4. maja, v Devinu. Vodstvo veje vabi že sedaj vse starše in prijatelje, da se udeležijo tako maše in polaganja obljub zjutraj kot tudi tabornega ognja, ki bo v popoldanskih urah.

Zasanjana koala

POGREB SIMONE DE BEAUVOIR

V Parizu so 19. t.m. pokopali pisateljico Simone De Beauvoir, ki je umrla v starosti 78 let. Njeno truplo so položili v grob Jeana Paula Sartra, njenega življenjskega druga. Pogreb na pokopališču na Montparnassu je potekal brez pravih obredov. Pisateljico so na zadnji poti pospremili številni preprosti ljudje iz pariškega okraja, kjer je živela vse življenje. Navzoči pa so bili tudi ugledni predstavniki francoske levice, med njimi glavni tajnik socialistične stranke Jospin. Simone De Beauvoir je slovela kot pisateljica romanov in dramskih del, privlačni pa so bili tudi njeni eseji in dnevniki. V slovenščino je bil preveden njen roman Mandarini.

—o—

V Ljubljani se je v soboto, 19. t.m., končal 10. kongres Zveze komunistov Slovenije. Na kongresu so bili izvoljeni novi vodstveni organi Zveze in delegati za bližnji kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Novi predsednik Centralnega komiteja ZKS je Milan Kučan. Iz sestave vodstvenih organov ZKS je predvsem razvidno, da je v Sloveniji zdaj na površju nova generacija politikov oziroma javnih delavcev.

Galebovo nagradno žrebanje

Na slovenski osnovni šoli »Dragotin Kette« v ulici sv. Frančiška v Trstu je bilo v petek, 18. t.m., vsakoletno tradicionalno nagradno žrebanje mladinske revije Galeb. Na voljo je bilo letos kar osemdeset lepih in bogatih nagrad in veliko je bilo navdušenje šolarjev, ki so žrebali poslane dopisnice. Žrebanje je vodil glavni urednik revije Galeb Lojze Abram, ki je moral na koncu tudi malo tolažiti prisotne učence, ki so seveda do zadnjega upali, da bodo dobili prvo nagrado, lepo športno kolo.

Sreča se je letos nasmehnila Mateju Makucu, učencu slovenske osnovne šole »France Bevk« v Gorici, kateremu bo sam urednik revije v kratkem izročil nagrado. Drugo nagrado, par smuč, dar Slovenskega planinskega društva v Trstu, pa je dobila Martina Salvi iz Boršta. Tretja nagrada, ličen kompas, primeren za sprehode v naravi, je romala v Sempolaj in ga je dobil Danijel Lovrečič, učenec 2. razreda šole »Stanislav Gruden«. Ostale nagrade so poromale skoraj na vse slovenske osnovne in srednje šole na Tržaškem in Goriškem. Vsem srečnim dobitnikom bo nagrade v prihodnjih dneh porazdelil glavni urednik revije Galeb, Lojze Abram.

»ODPRTA MEJA«

V soboto, 19. in v nedeljo, 20. t.m., se je ponovila na področju Glinščice lepa navada »odprte meje« pri Botaču. V nedeljo si lahko prestopil mejo med 8. in 19. uro.

V Boljuncu je bila v soboto krajša slovesnost, ki so se je udeležili župana iz Doline Švab in iz Sežane Vodopivec, bivši sežanski župan Kovačič, deželni odbornik Carbone, slovenski minister za varstvo okolja Kavčič z namestnikom Poljšakom, konzul Banko, načelnika mejne policije Brugnoli in milice Dujmovič. Sledil je sprehod po stezi prijateljstva preko meje.

Mednarodna mirovna manifestacija v Nabrežini

Pod geslom »Eno samo sonce, en sam mir« je v nedeljo, 20. t.m., potekala v občinski telovadnici v Nabrežini, ki je bila za to priložnost nabito polna, zares edinstvena manifestacija. Telovadnica je bila okrašena z zastavami z vsega sveta in z velikimi scenskimi zavesami ter živobarvnimi lepaki, poslikanimi na temo miru. Bi-

ni mirovni manifestaciji mednarodne razsežnosti so sodelovali mladinska godba iz Buj, dijaki in dijakinje srednje šole Igo Gruden s spletom ljudskih plesov in s pevskim zborom, srednja šola De Marchesetti iz Nabrežine z modernimi ritmičnimi plesi in telovadnimi vajami, dijaki iz Ilirske Bistrice s petjem in folklorno skupino, dijaki iz Buj s petjem in folklorno skupino in končno dijaki Zavoda združenega sveta s prikazom ljudskih plesov raznih narodov. Bila je zares edinstvena prireditev, ki ni bila torej nekaj vsakdanjega ne pri nas ne v širši okolici.

—o—

SREČANJE O VPRAŠANJIH ITALIJANSKE CERKVE

V Trstu je bilo v torek, 22. t.m., srečanje, ki ga je priredilo kulturno društvo »Il segno«. Pri pobudi pa so sodelovale naslednje ustanove: Katoliška akcija, združenje »Comunione e liberazione« in Krščansko delavsko gibanje. Naslov zborovanja se je glasil »Ideje in stališča italijanske Cerkve po Loretu«.

Preдавali so Angelo Macchi, glavni urednik revije »Aggiornamenti sociali«, dr. Pierluigi Liverani, predstavnik Katoliške akcije pri dnevniku »Avvenire«, dr. Maurizio Vitali, glavni urednik glasila »Litterae Communionis« in dr. Lucio Toth kot predsednik Krščanskega delavskega gibanja.

Zborovanje je bilo pomembno, saj je bilo nujno potrebno, da je po tako dolgem razdobju po znamenitem zborovanju, ki je bilo v Loretu, prišlo do razjasnitve in analize številnih vprašanj, ki so se v Loretu pojavila. Številno občinstvo, ki je sledilo izvajanjem, je tudi poseglo v debato.

—□—

V neki šoli v Afganistanu je pred dnevi eksplodirala bomba in ubila šest učencev. Šola se nahaja v mestu Šerkan v severnem predelu države. Afganistanske oblasti so sporočile, da so aretirale več ljudi, o katerih sumijo, da so odgovorni za eksplozijo.

V Zahodnem Berlinu je policija aretirala palestinskega apolida, ki je osumljen, da je pred dvema tednoma sodeloval pri atentatu na diskoteko, pri katerem sta izgubili življenje dve osebi, 230 pa jih je bilo ranjenih. Diskoteko po večini obiskujejo ameriški vojaki.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

A. de Saint Exupery - M. Uršič

MALI PRINC

v soboto, 26. aprila, ob 20.30

—o—

Carlo Goldoni

PRIMORSKE ZDRAHE

v soboto, 26. aprila, ob 14. uri

PREDAVANJE IN OBČNI ZBOR

Društvo naravoslovcev in tehnikov »Tone Penko« vabi člane in prijatelje na predavanje dr. Petra Suhadolca

POTRESI

Predavanje bo v sredo, 30. aprila, v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3 v Trstu ob 20.30. Po predavanju bo občni zbor članov.

la je prizorišče srečanja med dijaki obeh srednjih šol v občini, dijaki šol pobratenih občin Buje in Ilirska Bistrica ter dijaki Zavoda združenega sveta v Devinu. Na prireditvi, za katero je dala pobuda devinsko-nabrežinska občinska uprava, je sodelovalo nad 300 dijakov in dijakinj, prisotno pa je bilo zares veliko število ljudi, tako domačinov kot gostov iz bolj oddaljenih krajev.

Na prireditvi smo opazili domačega župana Bojana Brezigarja, več občinskih odbornikov in svetovalcev, predstavnike obeh pobratenih občin, ravnatelje sodelujočih šol, ravnatelja mednarodnega zavoda iz Devina Suttclifa in druge. Na pomemb-

O problemu mafije v Kulturnem domu v Trstu

V ponedeljek, 21. t.m., je bilo v veliki dvorani Kulturnega doma srečanje slovenskih in italijanskih dijakov o vprašanju mafije. Pobudo je dala Zveza srednješolcev, ki jo sestavljajo dijaki, ki so vključeni v vse strankarske, sindikalne mladinske organizacije ter mladinski sekciji SK GZ in Slovenske skupnosti. Pobudo sta podprla tudi tržaški župan in šolski skrbnik.

Mafija in njeni skriti gospodarsko-politični interesi so bili razgaljeni pred nabito polno dvorano mladih poslušalcev. O mafiji sta govorila Alfredo Galasso, bivši član višjega sodnega sveta, in Abdon Alinovi, predsednik parlamentarne komisije proti mafiji.

Pobudo in predavatelja sta uvodoma predstavili v italijanščini dijakinja Antonella Brecel, v slovenščini pa dijakinja Ziva Pahor.

Oba predavatelja sta se pri podajanju seveda sklicevala tudi na zadnje dogodke v zvezi s procesom v Palermu. Izpovedi nekaterih »skesanec« so namreč omogočile bistveno drugačne protiukrepe, kot je bilo to mogoče še pred nekaj leti. Oba sta se-

veda osvetlila ne samo zagonetne zločine in zgodovinske dogodke iz preteklosti, ampak tudi podala oceno ozadja gospodarsko-politične narave, ki so in še botrujejo mafiji na Siciliji.

Na koncu so dijaki postavili še nekaj vprašanj, ki so še bolj osvetlila pojav mafije in njenih zločinskih dejanj.

—o—

JUGOSLOVANSKI AKADEMIKI NA OBISKU

Skupina članov jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti je bila v sredo, 23. in četrtek, 24. t.m., na obisku v naši deželi, da bi se na kraju samem seznanila s slovensko zamejsko stvarnostjo. V sredo so akademiki obiskali Žabnice, nato pa Režijo, Čedad in Gorico, kjer jih je sprejel predsednik pokrajinskega odbora Cumpe-ta. V četrtek, 24., pa so bili v tržaški pokrajini. Ogledali so si devinsko-nabrežinsko občino, nakar jih je sprejel predsednik deželnega sveta Solimbergo. Obiskali so še univerzo, Narodno in študijsko knjižnico ter Kulturni dom.

»Večerni koncerti« v goriškem Avditoriju

Pred dnevi je v goriškem Avditoriju gostoval orkester Akademskega gledališča iz mesteca Castelfranco Veneto, ki je bil na povratku z uspešne turneje v Franciji, Veliki Britaniji in Italiji (dan prej je namreč nastopil v Milanu). Solidni nivo tega orkestra zagotavljata zlitje njegovih članov, preciznost v stilističnem iskanju, v barvah in tonih, kar je v veliki meri zasluga dirigenta Agostina Orizio, pod čigar taktirko nastopajo večinoma že diplomirani ali kmalu diplomirani učenci Konservatorija iz Castelfranca. Boccherinijev »Hudičev dom«, to je Simfonija v D-duru Op. 12, je odprl program večera. Temu delu daje svoj naziv ognjeviti finale in nastopajoči orkester je znal prikazati ganjeno ekspresivnost Andantina ter burni konec skladbe. Sledil je Mercadantejev Koncert v E-molu za flavto in godala, v katerem je nastopila kot solistka Anna Medici. Ker je komponist v skladbi dal flavti vlogo človeškega glasu, je morala solistka imeti popolnoma v oblasti pihalo, da je iz njega izvabila prefinjene zvoke, kar ji je z igrivim virtuozištvom tudi uspelo.

Mario Brunello je na čelu zaigral Rossinijevo »ena solza ...«, ki ji je orkestralno partituro pripravil Eliodoro Sollima. Tudi Brunello je temeljito izvedel skladbo, v kateri se je Rossini, po vzorih Liszta in Paganinija, razživel v težavnih prehodih, polnih patosa in ekspresivnosti.

Haydnova Simfonija v F-molu »La passione« je zaključila koncert, kateremu je bil dodan izven programa še »Eine kleine Nachtmusik K. 525«. Za povezavo je skrbela prof. Chiara Bledig.

L. Q.

40-LETNICA DIJAŠKEGA DOMA V GORICI

Slovenski dijaški dom »Simon Gregorčič« iz Gorice se v teh dneh spominja svoje 40-letnice delovanja. Gre za pomembno vzgojiteljsko ustanovo, ki na Goriškem opravlja pomembno poslanstvo za našo šolsko mladino. Med drugim je dijaški dom »Simon Gregorčič« tudi dom onim učencem in dijakom iz Beneške Slovenije, ki študirajo na slovenskih šolah v Gorici.

Za ta jubilej je bilo 24. t.m. srečanje v prostorih Dijaškega doma.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
Gostovanje Primorskega dramskega gledališča
iz Nove Gorice

Ljubomir Simović

POTUJOČE GLEDALIŠČE ŠOPALOVIČ

Režija Vinko Moderdorfer

v nedeljo, 27. aprila, ob 17. uri

Slovensko romanje v Milan

V milanski stolnici se je prejšnjo nedeljo, 20. t.m., zbralo blizu tisoč Slovencev, ki so se sešli kot romarji v okviru svečanosti za 600-letnico ene najslavnejših gotskih cerkva v Evropi. 11 avtobusov je pripeljalo naše rojake s Tržaškega, Goriškega, Benečije in iz sosednih krajev Slovenije hkrati tudi na prijateljsko srečanje s Slovenci, ki stalno živijo v Milanu in ki letos slavijo majhen jubilej: 15. leto mesečnih srečanj pri slovenski maši v cerkvi sv. Tomaža.

Somaševanje v milanski stolnici je vodil slovenski metropolit, ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar v družbi dvanajstih naših duhovnikov. Eden med njimi, škofov vikar za goriške slovenske vernike dr. Oskar Simčič, je ob koncu službe božje tudi v italijanščini pojasnil pomen slovenske romarske svečanosti, prve neitalijanske po obnovitvi gotskega svetišča. Obnovitvena

delo so trajala 20 let, ob njihovem zaključku in za 600-letnico pa je bilo proglašeno sveto leto s popolnimi odpustki. Poudariti je treba, da ima dr. Simčič glavo zaslugo za nedeljsko romanje; on je tudi vsak mesec med slovenskimi rojaki v Milanu priže omenjenih mašah v našem jeziku. Metropolit dr. Šuštar je med pridigo poudaril verski in narodni pomen tega srečanja v Milanu; izrekel je željo in upanje, da bo med nami vedno dovolj duhovniškega naraščaja; spomnil pa je tudi na kulturno-zgodovinsko povezanost srednjeevropskega prostora in našega duhovnega mesta v njem.

Pri maši je sodelovalo nad 300 pevcev iz raznih krajev Primorske: vodil jih je prof. Hilarij Lavrenčič, ob orglah je bila profesorica Lojzka Bratuž. Pri zadnji pesmi, »Marija skoz življenje«, so sodelovali vsi navzoči, med katerimi smo opazili tudi narodne noše in skavtske kroje. Po službi božji je sledilo na ogromni ploščadi pred stolnico prijateljsko srečanje slovenskih romarjev in slovenskih Milančanov. Po navdušenih izjavah teh slednjih je bil to dogodek, ki jim bo dolgo ostal v lepem in hvaležnem spominu.

—o—

JUGOSLAVIJA RAZSTAVLJA NA ESPOMEGU

Na letošnjem 16. sejmu Espomegu v Gorici bo s svojim razstavljalnim prostorom sodelovala tudi Jugoslavija. Pripravila ga bo slovenska gospodarska zbornica, na istem razstavljalnem prostoru pa bodo svoje izdelke razstavljala tudi nekatera hrvaška podjetja in podjetja drugih jugoslovanskih republik. Na približno 600 kvadratnih metrih bodo predstavljena podjetja, ki delujejo tako na trgovinski kot tudi na turistični ravni.

Skupno bo torej sodelovalo na goriškem Espomegu nad 50 jugoslovanskih podjetij. Med najvidnejšimi industrijskimi in trgovskimi podjetji bodo svoje izdelke predstavljali italijanskim in drugim kupcem podjetja, kot so Metalka iz Ljubljane, ali usluge podjetja Primorje Export iz Nove Gorice.

Kar se tiče turistične ponudbe, bo Slovenija skušala predstaviti svoje zimske turistične usluge, Hrvaška in druge obalne republike pa poletne turistične ponudbe jugoslovanske obale.

—o—

MEDNARODNI SIMPOZIJ V BUDIMPEŠTI

Od 8. do 10. oktobra letos bo v Budimpešti simpozij, na katerem bodo kristjani in marksisti razpravljali o temi: »Družba in etnične vrednote«. Mednarodni simpozij bodo priredili vatikanski sekretariat za neverne, Akademija za znanost na Madžarskem, Gregorijanska univerza v Rimu in filozofski inštitut v Budimpešti. V predsedstvu mednarodnega simpozija bodo med drugimi trije kardinali ter visoki madžarski predstavniki. Simpozija se bodo udeležili izvedenci iz Sovjetske zveze, Združenih držav Amerike, Francije, Italije, Zahodne Nemčije, Jugoslavije, Avstrije in Madžarske.

PREDSTAVITEV CUFFOLOVEGA DNEVNKA

Že pred nekaj tedni smo poročali, da je Zadruga Dom izdala v knjižni obliki medvojni dnevnik benečanskega duhovnika Antona Cuffola, ki je bil takrat župnik v Lazah.

To pomembno medvojno pričevanje bodo širši slovenski in italijanski javnosti predstavili danes, 24. aprila, ob 20.30 v prostorih občinske dvorane v Špetru.

O knjigi, o zgodovinskem obdobju, o katerem priča, in o samem Antonu Cuffolu bodo na predstavitvi govorili msgr. Aldo Moretti, poslanec Mario Lizzero in Giuseppe Chiabudini.

ZANIMIV VEČER V RONKAH

V četrtek, 17. t.m., je ženski pevski zbor iz Laškega nadaljeval srečanje z goriškimi kinoamaterji. Tokrat je bil na vrsti Marjan Terpin, ki je najprej predvajal posnetke in živahne prizore o kulturnih, verskih in delovnih razmerah v tej lepi vasi v Goriških Brdih. Film lahko smatramo za dragocen etnografski dokument naše stvarnosti.

Terpin je nato predvajal dokumentarec o Kanarskih otokih, ki je gledalcu omogočil, da si je ustvaril pravo sliko o tem čudovitem predelu sveta. Na koncu so prisotni nagradili gosta z burnim ploskanjem.

K. M.

Pred desetletnico potresa

V deželi Furlaniji - Julijski krajini že potekajo priprave na obletnico potresa, ki je težko prizadejal Furlanijo - Julijsko krajino 6. maja 1976. Deželna uprava je na spominsko prireditev povabila predsednika republike Cossigo, ki je naslovil na prebivalstvo poslanico, objavljeno v publikaciji, ki obsega zakonodajni obračun vseh posegov v okviru obnovitvenih prizadevanj Dežele.

Medtem pa so vodilni organi v naši de-

želi prejeli poslanico, ki jo je bil naslovil predsednik Evropskega parlamenta, Pierre Pflimlin. V poslanici je izražena solidarnost s prebivalstvom, ki je utrpelo toliko žrtev in škode, pa tudi globoko priznanje za delavnost in dosežke pri obnovi. Pri tem je aktivno sodelovala tudi mednarodna skupnost. Evropska gospodarska skupnost je v obnovitvene namene nakazala Furlaniji - Julijski krajini 30 milijard lir.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Izšel je Goriški letnik za leto 1984

Goriški muzej nam je pred kratkim poslal v recenzijo svoj obzornik »Goriški letnik« številka 11 za leto 1984. Kot običajno je to zelo obsežna publikacija, ki se tokrat predstavlja na več kot 250 straneh. Prvi del zbornika je namenjen objavi gradiva s simpozija o Matiju Vertovcu, ki sta ga pripravila Goriški muzej in Poslovni odbor za vinogradništvo in vinarstvo Primorske v maju leta 84. Simpozij so priredili ob 200-letnici rojstva tega kmetijskega in narodnega buditelja. V zborniku so objavljeni vsi posegi, razen predavanja profesorice Aleksandre Kornhauser, ki je govorila o kemijskem izobraževanju s posebnim poudarkom na Vertovčevem deležu pri poznanju kemije na Slovenskem.

Simpozij se je začel s predavanjem zgodovinarja, profesorja Franceta Kralja, ki je zbranim predstavil lik Matije Vrtovca, duhovnika, kmetijskega strokovnjaka in narodnega buditelja. Doktor France Adamič je govoril o »Vplivu evropskega kmetijstva na Kranjsko v Vertovčevem času«. Predavanje je zanimivo, saj je avtor osvetlil Vertovčeve predhodnike, sodobnike in naslednike, ki so se posvečali raziskovalni dejavnosti, da bi izboljšali kmetijstvo. Matija Vrtovec se v ta okvir postavlja kot izreden strokovnjak na področju vinogradništva. Doktor Lojze Hrček je na zborovanju govoril na temo »Matija Vrtovec učitelj naših vinogradnikov«. Kot je razvidno iz naslova, gre za študijo o tem, kar je Vrtovec naredil na področju vinogradništva. Izdal je dve knjigi: leta 1845 knjigo Vinoreja za Slovence, leta 1850 pa »Sporočilo slovenskim vinorednikom posebno ipavskim in primorskim«. Obe deli sta bili odločilnega pomena za razvoj primorskega vinogradništva. Doktor Dušan Terčelj je zbranim govoril o Vertovčevih pogledih na kletarstvo. Profesor Jože Koruza je obdejal značilnosti Vertovčevih cerkvenih govorov. Gre za analizo »Shodnih govorov« - homilij, ki so izšle leta 1850 in imajo tudi literarno vrednost. Akademik Bogo Grafenauer je prispeval sestavek z naslovom »Obča zgodovina v delih Matije Vrtovca«. Gre za Vertovčevo »polihistorno« delo, ki se je konkretiziralo v knjigi »Obča povestica ali zgodovina celega sveta«, in je izšlo leta 1863, čeprav je že prej izhajalo kot doklada Novic. Matija Vrtovec se je v svojem vsestranskem zanimanju ukvarjal tudi z astronomijo. O tem je govoril profesor Fran Dominko, ki je predstavil Vertovčeve članke o astronomiji v Kmetijskih in rokodelskih Novicah. Za razumevanje gospodarskih in zgodovinskih razmer na Vipavskem je zanimivo predavanje Staneta Grande »Kmetijske razmere v Vipavski dolini v prvi polovici 19. stoletja«. Pri tem zanimivem in koristnem pregledu je upošteval predvsem vzhodni del Vipavske doline. Profesor Marino Vrtovec pa je na simpoziju spregovoril o rodu svojega daljnega prednika. Na koncu je med gradivom s simpozija o Matiju Vrtovcu objavljen tudi prispevek Ilarija Koste, ki je kratko predstavil »primorski vinorodni rajon«.

Na naslednjih straneh objavlja Goriški letnik članek arheologinje Beatriče Zbona-Trkman, ki piše o arheološkem najdišču Pavlini v Lokah in tamkajšnjih izkopaninah. Te dokazujejo, da je bil kraj naseljen v eneolitiki in v zgodnje bronasti dobi, obenem pa nekateri predmeti kažejo na rimskodobno poselitev. Najzanimivejša predmeta, ki sta bila odkrita v tem najdišču, sta vo-

ktivni napis iz rimskega časa in kamnita sončna ura. Oba hrani Goriški muzej.

Arheološkim najdbam je posvečen tudi članek študenta arheologije Jerneja Zavrtnika, ki predstavlja del antične zbirke ljubitelja arheologa Stipeta Štekarja iz Ajdovščine, se pravi predmete, ki jih je ta našel v poznoantičnih grobiščih pri Kosovelih. Grobišče, ki se nahaja v bližini tabora nad Černičami, bi po izkopaninah sodeč smeli postaviti v drugo polovico 4. stoletja.

Izvedenec za srednji vek Peter Štih je s prispevkom »Tolminsko gospostvo po urbarju iz leta 1598« bistveno obogatil literaturo Tolminske v zvezi z njeno starejšo agrarno zgodovino. Primerjalna analiza urbarja in drugih starejših ter sodobnejših tolminskih urbarjev je pokazala, da je bila Tolminska po večini kmečko področje. Zanimivi so podatki o intenzivnem izkoriščanju planin, in oni, ki jih urbar navaja glede izkoriščanja rudnika v Idriji.

Petko Luković iz Beograda objavlja študijo v srbohrvaščini o boju Slovencev proti iredentističnim pretenzijam do slovenskih ozemelj leta 1878 in o odnevih tega boja pri Srbih. Obsežna študija o naši zgodovini v prejšnjem stoletju je zanimiva, saj nam ob bogatem izboru slovenskega časopisnega gradiva predstavlja še odnose do dogajanja v Primorju v srbski publicistiki.

Pravnik Pavel Budin objavlja drugi del članka o ureditvi in poslovanju hranilnice in posojilnice v Mirnu. Gre za zadrugo, ki je bila ustanovljena leta 1897. V tej razpravi nam Budin predstavlja odnose med hranilnico in Čevljarsko zadrugo v Mirnu, in splošne hranilne dejavnosti. Gre za prispevek, ki gotovo bogati poznanje polpretekle zgodovine Primorske.

S področja zgodovine umetnosti objavlja 11. številka Goriškega letnika katalog rezljanih oltarjev iz 17. stoletja v Goriških Brdih. Sestavil ga je Borut Uršič. Gre za zanimiv katalog, ki bralcu predstavlja eno najznačilnejših poglavij sakralne umetnosti na Primorskem.

Pod naslovom »Zapisi« tudi ta številka Goriškega letnika objavlja vrsto zanimivih prispevkov. Branimir Renar objavlja zapis o Raši in njenih mlinih, za etnografe sta zanimiva zapisa Janeza Dolenca o veri v vedmce (vampirje) v Posočju in o pastirskih igradah iz Zárščine, ki ga je napisal Pavel Medvešček. Leopold Jurca ob-

javlja kratek zapis o vplivih na škofa Dobrilo, ko je ta sestavljal molitvenik »Oče budi volja tvoja«. Edvin Pervanje objavlja dva prispevka. Prvi opisuje narodnorevolucionarne akcije TI-GRA na Šentviški planoti v letih 1930-32, drugi pa je posvečen liku tigrovca Stefana Rijavca. Slavko Rejec piše o partizanski šoli v Podmelcu, Marko Vuk pa o slikarjih Vladimirju Hmeljaku in Rafaelu Nemcu, ki sta v jeseni leta 1984 slavila visoka življenjska jubileja. Branko Marušič in Marjan Breclj se v Nekrologih spominjata slavista Arduina Cremonesija, zgodovinarja Camilla Medeota in bivšega ravnatelja Goriškega muzeja Rudija Höhna.

Zadnji del zbornika je namenjen ocenam in poročilom. Visoko število v oceno poslanih del izpričuje, da uživa Goriški muzej velik ugled pri strokovnjakih. O visoki strokovnosti pa pričra tudi ta številka Goriškega letnika.

M. T.

—O—

Sedma številka Galeba in druga številka Prijatelja

V dneh pred veliko nočjo je izšla sedma številka mladinske revije Galeb. Nekaj prispevkov kaže, da si urednik prizadeva za to, da so mladi bralci seznanjeni tudi z najodobnejšimi zadevami. Tako je barvna priloga s 13 slikami v celoti posvečena gradbenim delom za tržaško avtocesto, ki bo povezala pristanišče z avtocesto, ki se začne pri Štivanu, kot še z mejnim prehodom pri Fernetičih, ter mejnim prehodom pri Skofijah. Potem je tu kotichek o računalništvu, daljši članek pa je posvečen Halleyevi repatici.

V ostalem je objavljenih več pesmi in proznih sestavkov. Med temi je šesto nadaljevanje povesti Vlada Firma »Gozdni prijatelji«. Več strani je namenjenih najmlajšim, skladatelj Janez Bitenc pa predstavlja pesem o Škarjicah. Galeb objavlja še sestavke o športu, novih mladinskih knjigah, vrsto dopisov šolarjev in rubriko za bistro glave.

Druga številka lista za prizadete in njihove prijatelje, ki ga v Ljubljani izdajajo lazaristi pod naslovom Prijatelj, ima v uvodnih sestavkih velikonočni značaj. F. S. piše v sestavku Aleluja: »Svet je treba prepričati o Kristusu: križanem in vstalem. Besede izzvene v prazno. Vsa dokazovanja nikogar ne prisilijo k veri. Treba je dokazati življenje, dokazati krvi. Biti vstajenski človek, pomeni: biti scela kristjan. Le ta pridiga je modernemu človeku razumljiva. Ko bi bil svet poln Mater Terezij in patrov Maksimilijanov!«

Znanstveno raziskovalno delo filozofske fakultete v Ljubljani

Filozofska fakulteta v Ljubljani s svojim Znanstvenim inštitutom drugič zapored prireja razstavo izsledkov znanstveno raziskovalnega dela, tokrat v letu 1985.

Razstava zajema izsledke usmerjenih raziskovalnih programov s področja humanistike in družboslovja, ki jih financira Raziskovalna skupnost Slovenije, izsledke usmerjenih programov s področja Posebne raziskovalne skupnosti za družbene dejavnosti, poleg tega rezultate raziskav posebnih pogodb v neposredni menjavi dela; vse te raziskave organizira znanstveni inštitut. Poleg tega pa še izsledke vseh drugih raziskav naših delavcev, za katere nismo dobili nobene posebne finančne podpore.

Razstava potemtakem dokumentira celotno znanstveno delo fakultete, ki skrbi za vzdrževanje in poglobljanje ter razvoj vseh humanističnih in dela družboslovnih disciplin. Razen tega zaokrožamo predstavitev z magistrskimi nalogaми in doktorskimi disertacijami, v »Poročilu o znanstveno raziskovalnem delu Filozofske fakultete« pa poleg navedb o realizaciji omenjenih programov objavljamo tudi ocene doktorskih disertacij, magistrskih del in s Prešernovimi nagradami za študente odlikovanih nalog naše fakultete.

Pri izvajanju raziskav sodeluje 147 naših delavcev ter nad 100 zunanjih sodelavcev, poleg tega pa seveda velik del študentov.

»Slovenska beseda na Koroškem«

OBSIRNA DVOJEZIČNA PREDSTAVITEV VSEH LITERARNIH DEJAVNOSTI

Na 647. straneh nove dvojezične nemško-slovenske antologije »Slovenska beseda na Koroškem« so Reginald Vospornik, Pavle Zablatnik, Erik Prunč in Florjan Lipuš na zelo podroben način predstavili vse osnovne značilnosti slovenskega koroškega slovstvenega utripa. Poleg zelo obsežnega antologijskega dela s slovensko-nemškimi natisi značilnih pesniških in pripovednih sestavkov starih in novih slovenskih koroških avtorjev sta literarna zgodovinarja in publicista Pavle Zablatnik in Erik Prunč objavila v isti knjigi tudi obsežno spremno študijo o slovenski koroški literaturi od njenih začetkov do danes.

Ta prikaz sega od slovitih zgodnjerednjeveških Brižinskih spomenikov, koroških narodnih pesmi, pripovedk in legend ter slikovitih baročnih pridig vse do humanega literarnega zanosa v dobi romantike. Korošec Urban Jarnik je bil tedaj pomemben besedni ustvarjalec in literarni pobudnik, istočasno pa poleg velikega Franceta Prešerna eden najznačilnejših predstavnikov takratne slovenske literature.

Spremno študijo obeh omenjenih literarnih zgodovinarjev dopolnjujejo dosledno dvojezični natisi v študiji omenjenih avtorjev in njihovih del. Nemški bralec ima prvič priložnost, da se temeljiteje seznanj s slovenskim narodnim čustvovanjem ter s svetom lepih idej in pobud.

V knjigi je objavljeno zelo veliko materiala, tako da je mogoče reči, da je antologijskega gradiva včasih kar preveč — na račun kvalitete, ko začne prevladovati neznatno povprečje. Kljub temu ugovoru je pričujoča antologija tudi za slovenskega bralca, ki nima do danes česa tako dokumentarno avtentičnega drugje na razpolago, zelo važen informativni cvetober osnovnih značilnosti slovenske koroške literature in njenih idejnih ter estetskih značilnosti. Od slovenskih koroških ljudskih piscev-bukovnikov in bogatega književnega in revialnega celovškega slovenskega udejstvovanja v času pred zlomom avstro-ogrske monarhije pa vse do težkih preizkušenj in zastojev v dobi nacionalnega socializma vodi veliki kažipot v slovensko koroško duhovnost, ki je pod konec leta 1985 izšel pri ugledni

založbi »Österreichischer Bundesverlag« na Dunaju.

Zelo podrobno je dokumentiran tudi najnovejši literarni razvoj po letu 1945, predvsem kakovostni vzpon s pomočjo literarne revije »Mladje« in z drugimi prizadevanji. Od Milke Hartman in njenih še zelo ljudskih pesmi, od kritičnega realista Janka Messnerja ali humanističnega realista Valentina Polanška pa vse do asociativnih, modernejših literarnih izrazov, kot jih zastopajo Florjan Lipuš, Gustav Januš, Andrej Kokot ali Janko Ferk vodi pot, ki jo lahko zainteresirani bralec prehodi ob soočanju z vsebino do sedaj najboljše in najpopolnejše dvojezične antologije slovenskega slovstva na Koroškem.

Prevajalsko delo so zaslužno opravili predvsem koroški Slovenci sami, zlasti Helga Mračnikar, Fabjan Hafner, Kristjan Močilnik ali Janko Messner, a tudi s Slovenci aktivno povezana nemško govoreča avtorja Peter Kersche in Klaus Detlef Olof. Dokumentarno vrednost pričujoče izdaje dopolnjujejo tudi obširne biografije in bibliografije ter sezname virov in literature o koroških slovenskih avtorjih od začetkov do danes ter seveda pri takem skoraj znanstvenem delu prepotrebni seznam v knjigi zastopanih ali omenjenih avtorjev, kritikov in prevajalcev.

Uvodno besedo je prispeval sedanji zvezni predsednik avstrijske republike dr. Rudolf Kirchschläger. Avstrijski publicist Wolf In der Maur meni v eni letošnjih izdaj dunajskega katoliškega tednika »Die Furche«, da knjiga »Slovenska beseda na Koroškem - Das slowenische Wort in Kärnten« na objektivni način zrcali oba obraza koroške duhovnosti, slovenskega in nemškega. Če pozabimo na ta ustvarjalni dialektični princip obeh veznih članov koroškega slovstva, potem se zruši tisto, kar je zgodovinsko utemeljena pristnost in značilnost koroškega življenja — njega dvonarodnost, oziroma dvojezičnost. Morda bo pričujoča antologija v tem smislu lahko koristila kot pomožni priročnik pri pouku na avstrijskih šolah in inštitutih.

Lev Detela

iz naše preteklosti

Nevednost.

Turinški vseučiliški profesor Fr. Cosenini izdaja v petih jezikih časopis »Vox popularum« (Glas narodov), ki naj bi bil nepristransko glasilo o vseh socialnih in političnih pojavih v Evropi. Kljub vsem lepim naslovom pa moli iz raznih člankov grda nacionalistična peta. V eni zadnjih številčk piše o tirolskih Nemcih in se dotika tudi naše narodne manjšine. Bravec pa takoj razbere, da člankar popolnoma nič ne pozna naših razmer, katere povsem po svoje prikoja in razlaga. Pravi, da je značilno, da se nismo Julijski Slovani še nič pritožili na mednarodno javnost in govori o številnih fašistovskih škvadrah. Kakšni očitki bi na nas leteli, če bi se zatekli v mednarodno javnost, in kako je s slovenskimi skvadrismi, o obeh teh dveh vprašanih je najbolje, če molčimo in samo pomilujemo nepristransost »Glasa narodov«.

Goriška straža,
20. februarja 1926

Pred zborovanjem Zveze narodov.

Pred kratkim je Nemčija naredila odločen politični korak. Prosila je za vstop v Zvezo narodov. S tem je evropska celota za silo spet zvarjena. Samo Rusija še stoji izven te zveze vseh evropskih držav.

Toda od tega si še ne smemo obetati Bog ve kaj. Med tem ko si državni ministri pošiljajo miroljubna pisma, že obenem tuhtajo, kako bi naredili, da ne pride njih soseda do prevelike moči; ta pa spet od svoje strani, kako bi omejil vpliv svojega »dragega in zvestega zaveznika«.

»Corriere della Sera« povzema iz angleških listov »Observer« in »Sunday Herald«, da z vstopom Nemcev v krog drugih narodov še ni vse storjeno, da bo miroljubnost prežela vso Evropo. Francija bo za hrbotom iskala zveze proti Nemčiji; Anglež spet ne bo pustil, da bi se Italija razširila po Sredozemskem morju. Herriot je tudi že svaril Italijo zaradi južne Tirolske, češ, da je nevarnost, da se Mali sporazum skupno z Nemčijo obrne proti latinskim državam.

»V tem moralnem razsulu,« pravi »Corriere della Sera« po »Observeru«, »smo slišali Mussolinijev glas o južni Tirolski. To vprašanje je evropsko vprašanje. Nova Italija si je priklopila nemške narodne manjšine, ker si je hotela ustvariti mejo raz katero bi pazila na svojega starega sovražnika. Odtod tudi napor, da bi se nemška narodna manjšina italijanizirala. Toda locarnski duh nalaga pravičnejše postopnje s Tirolsko in vpoštevanje njenega jezika in preteklosti.« Nato hvali list fašizem kot pojav, ki je Italijo gospodarsko rešil in nadaljuje: »Evropa ne prenese več danes sunkov, kot jih je vršil Viljem II. Mi upamo, da bo Mussolini porabil prvo priložnost, da naslovi na Stresemanna prijateljske besede.«

Tako govori ta veliki angleški list, ki vidi v napačnem postopanju z narodnimi manjšinami nevarnost za svetovni mir.

Goriška straža,
17. februarja 1926

Porušen dialog med arheologi in gradbinci

Antična podoba Ajdovščine in njena preteklost sta že v 17. stoletju pritegnila pozornost. Zanimanje zanjo in skrb za ohranitev tega enkratnega arheološkega spomenika je ostalo živo vse do današnjih dni. Antično obzidje je skozi stoletja pogojevalo rast kraja in mu vtisnilo neizbrisni pečat. Dialog med staro in novo civilizacijo, za katerega se strokovnjaki zavzemajo, je bil pred kratkim na škodo arheološke dediščine porušen. Investitor je namreč ob gradnji novega objekta obšel spomeniškovarstvene zahteve po predhodni raziskavi terena, in uničil dobršen del zahodnega antičnega grobišča. Tako je arheologom ostalo na razpolago le dokumentiranje profilov gradbene jame in reševanje tistih grobov, ki so se v njih še ohranili.

Raziskovalno delo je v mesecu marcu vodil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Nove Gorice, na pomoč pa mu je priskočil še Goriški muzej. Arheologom je uspelo rešiti le šest grobov: dva skeletna in štiri žgane. Storje-

na škoda je toliko večja, saj razen manjšega izkopavanja, ki je bilo opravljeno leta 1967, grobišče doslej ni bilo strokovno raziskano, čeprav je njegov obstoj poznan že preko sto let. Zanimivo je tudi, da to ni prvi poseg, ki je bil na tem območju v nekaj več kot tridesetih letih izvršen brez arheološkega nadzora. Tako je na istem zemljišču zrasla nova osnovna šola in župnišče. Grobišče so poškodovali tudi jarki za novo vodovodno napeljavo. Žal moramo pritegniti razmišljanju avtorja članka, ki je več kot pred tridesetimi leti ob gradnji osnovne šole (1954) v Primorskih novicah zapisal, kako nerazumljivo je dejstvo, da med dijaško mladino ni pravega razumevanja za zgodovino naših krajev in menil, da bi morali predvsem profesorji biti tisti, ki naj bi ga dijakom vzbudili. Po vsem sodeč to profesorjem verjetno tedaj ni uspelo, zagotovo ne prav pri tistih, ki so odgovorni za uničenje dela pomembnega antičnega grobišča.

B. Ž. T.

Razpis 16. Zamejskega festivala zabavne glasbe

S.K.P.D. »F. B. Sedej« in Ansambel »Lojze Hlede« razpisujeta 16. Zamejski festival domače glasbe, ki bo v Števerjanu 5. in 6. julija 1986.

a) Komisiji, ki ju bodo sestavljali strokovnjaki in predstavniki občinstva, bosta podelili naslednje nagrade:

- Nagrada za najboljšo melodijo in trofej ansambla »L. Hlede« L. 500.000
- Nagrada za najboljšo izvedbo L. 400.000
- Nagrada za najboljši zamejski ansambel L. 200.000
- Nagrada občinstva L. 100.000
- Nagrada za najboljšo besedilo L. 50.000

b) Komisiji bosta sestavljeni:

- komisija za ocenjevanje besedil
- komisija za ocenjevanje glasbe

c) Organizator si prevzame stroške za kosilo, večerjo in prenočišče nastopajočih.

Za ansamble veljajo naslednji pogoji:

1. Na festivalu se lahko prijavijo vsi slovenski ansambli, ki gojijo slovensko narodno zabavno glasbo.
2. Skladbi, ki ju bodo izvajali ansambli, morata biti izvirni ter prvič izvedeni na festivalu v Števerjanu.
3. V prijavi morajo biti navedeni naslednji podatki:

Ime, priimek, datum rojstva, sedanje bivališče vodje in članov ansambla. V dvojezičnem vzorcu, ki se prilaga, pa morajo biti navedeni še naslednji podatki: Ime in priimek, kraj rojstva, datum rojstva ter sedanje bivališče članov ansambla. **Podatki morajo biti čitljivi in točni.**

4. Ansambli so dolžni poslati:

- a) notno gradivo v enem izvodu;
- b) besedila pesmi;
- c) izpopolnjeno priloženo tiskovino »prijava«;
- d) fotografijo ansambla;
- e) dvojezično tiskovino;
- f) kratko zgodovino ansambla.

5. Ansambli so dolžni sporočiti organizatorjem vsako spremembo v ansamblu (bivališče, sprememba članov v ansamblu i.p.).

6. Prijave se sprejemajo najkasneje do 31. maja 1986 na sledeči naslov:

S.K.P.D. »F. B. SEDEJ« - Ans. »L. HLEDE«
Trg Svobode, 6
34070 Števerjan - San Floriano del Collio
GORIZIA - ITALIA

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

S. p. A.

Bilanca 27. poslovne dobe

31. decembra 1985

AKTIVA

Blagajna	1.651.511.389
Depoziti in tekoči računi bank ..	164.134.028.421
Finansiranje kreditnim ustanovam	8.385.414.810
Depozitne listine	300.000.000
Lastne vrednotnice	26.849.885.135
Udeležbe	199.374.110
Eskontni portfelj	2.947.875.080
Tekoči računi klientov	49.641.157.897
Hipotekarna posojila	5.346.808.578
Osebnna posojila	803.338.424
Menice in dokumenti na inkaso ..	12.200.912.630
Razni dolžniki	6.795.330.719
Oprema in stroji	1.616.165.769
Nepremičnine	2.240.077.589
Aktivni pripisi	2.030.969.702
Aktivni reeskonti	29.502.469
	<hr/>
	285.172.352.722

Računi obveznosti in rizikov	48.959.013.451
Razvidnostni računi	164.550.393.963
	<hr/>
	498.681.760.136

PASIVA

Glavnica	2.400.000.000
Redni rezervni sklad	3.893.398.774
Posebni rezervni sklad	10.000.000
Sklad za tečajne razlike	34.027.518
Sklad za odpravnine	860.089.281
Sklad za amortizacijo opreme in nepremičnin	1.151.105.268
Sklad terjatvenih rizikov D.P.R. 597/73	1.061.918.114
Revalutacijski sklad	1.259.698.685
Depoziti in tekoči računi bank ..	147.010.668.634
Finansiranja kreditnih ustanov...	1.364.500.000
Hranilne vloge	47.787.901.886
Tekoči računi klientov	63.211.951.803
Cedenti menic in dokumentov na inkaso	8.527.109.028
Razni upniki	4.633.954.381
Pasivni pripisi	389.197.389
Pasivni reeskonti	275.006.424
Dobiček poslovne dobe	1.301.825.537
	<hr/>
	285.172.352.722

Računi obveznosti in rizikov	48.959.013.451
Razvidnostni računi	164.550.393.963
	<hr/>
	498.681.760.136

IZDATKI

Obresti klientom	9.675.050.465
Obresti bankam	9.070.010.097
Stroški za osebje	2.762.691.395
Davki in takse	867.675.463
Komisije, provizije in drugi izdatki	77.064.098
Razni izdatki	1.281.398.532
Odpis visečih terjatev	28.040.580
Minusvalence pri prodaji premičnin	1.162.405
Amortizacije	317.355.800
Akantonacije	403.571.645
Nepredvideni izdatki	78.169.928
	<hr/>
SKUPNI IZDATKI	24.562.190.408
DOBIČEK POSLOVNE DOBE	1.301.825.537

SKUPNO	<hr/>
	25.864.015.945

DOHODKI

Obresti klientov	8.745.283.677
Obresti bank	10.830.313.268
Obresti poštnega T/R, poštnih vlog in državne zakladnice	429.980
Obresti na donosne bone in depozitne listine	52.816.990
Obresti, premije, dividende, in drugi dohodki	3.688.331.971
Dobiček pri vnovčenju vrednotnic	255.739.057
Dobiček pri vnovčenju valute ..	208.546.971
Komisije, provizije in drugi dohodki	1.968.132.959
Razni dohodki	8.040.000
Izkoriščene akantonacije	81.770.221
Presežek vrednosti imovine	1.039.534
Nepredvideni dohodki	23.571.317
	<hr/>
SKUPNI DOHODKI	25.864.015.945

Jens Peter Jacobsen:

Strel v megli

Prevedel F. S.

Ko je prišel ven, je komaj še videl skedenj, tako gosta je bila megla. Šel je vzdolž obale proti domu. — Zdaj se je maščeval, a potem? Kaj potem, jutri in pojutrišnjem, kaj potem? — Bilo je tako tiho, samo lahno šumenje vode tam spodaj — a svojega srca ni mogel čuti, da, še je bilo, a tako trudno, tako trudno — kako? To je bilo kot strel! in še eden! Stresel je z glavo, se nasmehnil in mrmral: »Ne, ne dva, samo eden, samo eden!« Bil je tako truden, ampak mirovati — ni imel miru, da bi miroval. Obstal je za trenutek in se ogledal: ni bilo videti veliko; megla je ustvarila zid okoli njega, megla zgoraj, megla okoli in

okoli, pesek spodaj; tu so bile v pesku njegove stopinje v ravni črti; do srede meglenega kroga so še segale, dalje ne; šel je še malo, ne, dalje kot do srede niso prišle, za njim, tam, kjer je hodil, tam so bili krogi polni njegovih stopinj. — Bil je zelo utrujen! To je povzročil pesek, bilo je tako težko hoditi po njem, vsaka stopinja mu je vzela nekaj njegovih moči, da! Bila je vrsta grobov za njegove izginule moči — in na drugi strani, tam je ležal pesek raven in gladek in čakal — groza ga je spreletela: nekdo koraka prek njegovega groba — nekdo gre po mojih stopinjah, nekaj šumi zadaj v megli kakor ženska obleka, nekaj

belega je tam v beli megli! Šel je spet dalje, kakor hitro je mogel. Noge pod njim so se vdajale, črno mu je postajalo pred očmi, a naprej je moral, tja skozi meglo, kajti ono tam v megli je neprestano šlo za njim. Prihajalo je bliže in bliže, že so ga sile skoro zapustile, omahoval je z ene strani na drugo, čudni bliski so švigali mimo njegovih oči, ostri, rezki glasovi so mu udarjali na uho, mrzel pot mu je stal na čelu, usta so se mu v začudenju odprla; potem se je zgrudil v pesek. In iz megle je prišlo nekaj, kar je bilo brez obleke, a se vendar ni dalo spoznati, splazilo se je prek njega, težko in počasi. Skušal se je vzpeti, potem ga je prijelo z ledenimi, belimi prsti za vrat.

Drugi dan, ko je bil Agatin pogreb, so morali pogrebeci nekaj časa čakati, a vendar ni bilo nikogar s Stavne, da bi jo spremljal na zadnji poti. *Konec*